

Sarajevo, 29. kolovoza 2023.
Protokolarni broj: 541/2023.

**STRATEŠKI PLAN
CARITASA BOSNE I HERCEGOVINE
(2024.-2029.)**

KAZALO

I. UVOD	3
Svrha Strateškog plana: zahtjevi	3
Organizacijska struktura Caritasa BiH	4
II. IDENTITET CARITASA BiH	5
Vizija	5
Misija	5
III. STRATEŠKI PRIORITETI	7
Prioritet 1: Organizacijski razvoj mreže Caritasu u BiH	7
Prioritet 2: Služenje osobama u potrebi.....	8
Prioritet 3: Senzibilizacija javnosti.....	8
Prioritet 4: Umrežavanje, suradnja i zagovaranje.....	9
Prioritet 5: Koordinacija u izvanrednim situacijama.....	10
IV. PRAĆENJE PROVEDBE.....	11

I. UVOD

Caritas Bosne i Hercegovine (*dalje*: Caritas BiH) pastoralna je organizacija Katoličke crkve u Bosni i Hercegovini, koju je pod imenom Caritas Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine osnovala 1995. god. Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine (*dalje*: BK BiH). Na temelju zahtjeva menadžmenta Caritasa BiH i Upravnog Vijeća Caritasa BiH godine 2015. BK BiH donijela je odluku o promjeni imena u Caritas Bosne i Hercegovine.

Članice Caritasa BiH su tri nad/biskupijska Caritasa u BiH: Caritas Vrhbosanske nadbiskupije sa sjedištem u Sarajevu, Caritas biskupija Mostar-Duvno i Trebinje-Mrkan sa sjedištem u Mostaru i Caritas biskupije Banja Luka sa sjedištem u Banja Luci.

Ovaj Strateški plan obuhvaća isključivo nacionalni Caritas BiH, te se stoga ne može definirati kao Strateški plan za sve organizacije Caritasa u BiH. Caritas BiH potiče svoje članice da, na temelju ovog iskustva, izrade svoje Strateške planove čime bi se uvelike u cijelosti olakšalo i djelovanje Caritasa BiH, u smislu monitoringa, koordiniranja i planiranja novih zajedničkih i pojedinačnih projekata, odnosno aktivnosti.

Ovim Strateškim planom obuhvaćeno je razdoblje od 5 (pet) godina, od 2024. do konca 2029. god. Ipak, Caritas BiH svjestan je ubrzanog životnog tempa i mogućih promjena na globalnoj i lokalnoj razini, te stoga ostavlja mogućnost za korekcije strateškog plana ili izradu potpuno novog dokumenta na temelju situacije i potreba.

Svrha Strateškog plana: zahtjevi

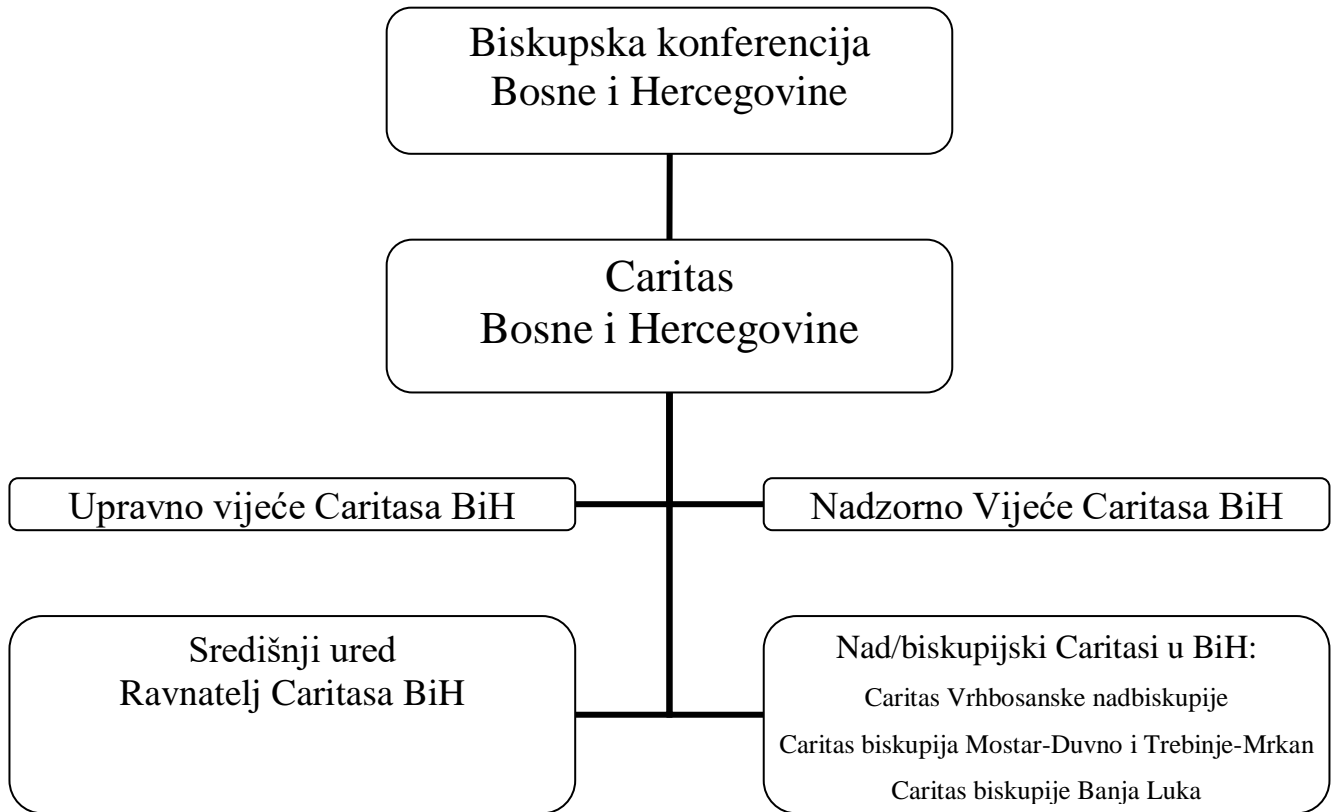
Caritas BiH želi Strateškim planom odgovoriti na sve izazove koji se pojavljuju u radu, usmjeriti svoje djelovanje prema ispunjenju temeljnih zadaća, zadržati u potpunosti svoj identitet pastoralne ustanove Katoličke crkve poglavito na bosanskohercegovačkim prostorima i u potpunosti iskoristiti ljudske potencijale, tehnološke i financijske resurse koji stoje na raspolaganju.

Istekom posljednjeg strateškog plana (2017.-2022.) i prema potrebi za planiranjem koje je proizišlo iz svakodnevnoga rada, potrebe za strukturiranim djelovanjem, ali i prema zahtjevima koje su postavili Menadžment standardi Caritasa Internationalis i uz potpuno poštivanje standarda Safeguardinga Caritasa Internationalis, zatim program Organizacijskog razvoja Caritasa BiH, pripremljen je ovaj novi strateški plan za razdoblje od pet (5) godina (2024.-2029.).

Cilj je strateškog planiranja izraditi dokument koji će ponuditi posebne smjernice djelovanja i daljnji razvoj organizacije, dovoljno je precizan i jasan kako bi se na temelju njega mogle planirati konkretne aktivnosti i budžet, ali u isto vrijeme i dovoljno općenit kako bi se ostavio prostor za dodatno dopunjavanje.

Strateški plan ne predstavlja popis svih aktivnosti koje se trebaju ugraditi u cjelokupno djelovanje. Strateški plan najvećim dijelom pokriva ona područja koja je potrebno dodatno razvijati, dok u isto vrijeme želi zadržati iskustva, projekte i procedure koje su se u proteklom razdoblju pokazale uspješnima.

Organizacijska struktura Caritasa BiH

II. IDENTITET CARITASA BiH

Identitet Caritasu BiH definiran je u važećem Statutu Caritasu BiH, a koji je ažuriran i usvojen na 65. redovitoj sjednici BK BiH, 4. i 5. studenog 2015. god. Članci 2., 3., 5. i 7. važećeg Statuta definiraju najvažnija obilježja identiteta Caritasu BiH.

Caritas BiH je pastoralna institucija BK BiH

Caritas BiH je dio Katoličke crkve u BiH, a njegovo je djelovanje prvenstveno pastoralnog karaktera. Osnivač Caritasu BiH je Biskupska konferencija BiH. Svoje djelovanje Caritas BiH usmjerava na cijeli bosanskohercegovački prostor bez privilegiranog statusa pojedine nad/biskupije ili nekog od prostora.

Caritas BiH punopravni je član mreža Caritasu Internationalis i Caritasu Europa

Mreža Caritasu Internationalis (Međunarodnog Caritasu) sa sjedištem u Rimu (Italija) trenutno obuhvaća 165 nacionalnih organizacija među kojima je i Caritas BiH. Caritas Europa sa sjedištem u Bruxellesu (Belgija) trenutno sa svojih 49 članica regionalno je tijelo Caritasu Internationalis unutar kojeg svoje mjesto zauzima i Caritas BiH. Biti dio ovih dviju mreža znači biti dio velike svjetske i europske obitelji koja radi na promicanju djelotvorne kršćanske ljubavi, borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti, te izgradnji pravednog društva. Pripadnost ovoj mreži neiscrpan je izvor znanja, iskustva i potpore za Caritas BiH.

Caritas BiH pravna je osoba na crkvenom i civilnom području

Caritas BiH u potpunosti podliježe svim zakonskim odredbama Bosne i Hercegovine kao i Zakonika kanonskog prava Katoličke crkve. Caritas BiH je upisan u registar za Katoličku crkvu u Bosni i Hercegovini pri Ministarstvu pravde BiH pod brojem 35/05, Knjiga II (Rješenje 08-50.2-40/05 od 16.12.2015. god.).

Članice Caritasu BiH su nad/biskupijski Caritasi u BiH

Caritas Vrhbosanske nadbiskupije, Caritas biskupija Mostar-Duvno i Trebinje-Mrkan, te Caritas biskupije Banja Luka članice su Caritasu BiH. Prema važećem Statutu Caritasu BiH ravnatelji spomenutih nad/biskupijskih Caritasu uz generalne vikare spomenutih nad/biskupija, izuzevši generalnog vikara nad/biskupije iz koje dolazi predsjednik Caritasu BiH, članovi su Upravnog vijeća Caritasu BiH. Caritas BiH u duhu solidarnosti, poštujući supsidijarnost i autonomiju nad/biskupijskih Caritasu obavlja razne djelatnosti, a koje su donesene u važećem Statutu Caritasu BiH.

Vizija

Društvo u čijem se središtu nalazi čovjek sa svim svojim dimenzijama, i u kojem, u duhu Evanđelja Isusa Krista, vlada socijalna pravda i civilizacija ljubavi u istini temeljna je vizija Caritasu BiH.

Misija

Caritas BiH je pastoralna ustanova BK BiH utemeljena radi promicanja djelotvorne kršćanske ljubavi kroz:

- pružanje potpore Caritasovim ustanovama u BiH;
- poticanje cjelokupne javnosti i svakog pojedinca na karitativni rad i solidarnost;
- suradnju s vladinim i nevladinim ustanovama, organizacijama civilnog društva i mrežom Caritasu u inozemstvu na svim razinama.

Načela i vrijednosti

Načela i vrijednosti univerzalne su vrijednosti, koja poštuje mreža Caritas Internationalis i koje je preuzeo Caritas BiH kroz prihvaćanje i potpisivanje Etičkog kodeksa Caritas Internationalis, donošenjem Etičkog kodeksa Caritas BiH, kojega je na osnovu mišljenja Upravnog vijeća Caritas BiH usvojila Biskupska konferencija BiH na 77. redovitom zasjedanju, održanom 4. i 5. studenog 2019. god.

III. STRATEŠKI PRIORITETI

Prioritet 1: Organizacijski razvoj mreže Caritas u BiH

Sukladno Statutu i misiji, Caritas BiH osnovan je s ciljem pružanja potpore nad/biskupijskim Caritasima u BiH. Organizacijski razvoj je utemeljen na principima dobrog upravljanja i Menadžment standardima Caritas Internationalis i principima zaštite uz potpuno poštivanje standarda Safeguardinga Caritas Internationalis, a provodi se kroz jačanje struktura Caritas na nacionalnoj i nad/biskupijskoj razini, kao i organizacija civilnog društva i drugih korisničkih udruženja.

Strateški cilj	Očekivani rezultati: do 2029.	Moguće strategije/aktivnosti
SC1. Caritas BiH provodi aktivnosti organizacijskog razvoja za svoje članice i partnere.	Caritas BiH provodi aktivnosti institucionalnog jačanja kroz projekte i programe, obuke i dokumentaciju sukladno Menadžment standardima Caritas Internationalis (CIMS) uz poštivanje standarda Safeguardinga.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Caritas BiH zadovoljava kriterije postavljene u Menadžment standardima Caritas Internationalis kroz provedbu četverogodišnje samo procjene i vanjsku procjene. ✿ Caritas BiH provodi procedure sigurnosti i zaštite - Safeguardinga i sukladno tome provodi samo procjenu i vanjsku procjenu, te je pozitivno ocijenjen od strane procjenitelja. ✿ Caritas BiH razvija nove i ažurira postojeće dokumente i procedure, te prati njihovu provedbu. ✿ Kroz projekte i programe Caritas BiH primjenjuje minimum standarda u procedurama i o tome informira sve partnere. ✿ Osoblje Caritas BiH sudjeluje redovito na obukama o procedurama, te o tome postoji ažurirana evidencija
	Mreža Caritas u BiH na nacionalnoj, nad/biskupijskoj i župnoj razini djeluje sukladno Menadžment standardima Caritas Internationalis (CIMS) uz poštivanje standarda Safeguardinga.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Caritas BiH po principu supsidijarnosti podržava primjenu Menadžment standarda Caritas Internationalis na nižim razinama kada je to potrebno i moguće. Kreiraju se godišnji planovi organizacijskog razvoja. ✿ Stabilnost institucije Caritas BiH očituje se u jačanju članova mreže, na nad/biskupijskoj i župnoj razini kroz kontinuiranu komunikaciju, potporu, savjetovanje i razne obuke. Kreiran je plan izgradnje kapaciteta Caritas na svim razinama. ✿ Jačanje institucije župnog Caritas prati nad/biskupijski Caritas, a obuke osoblja i umrežavanje potpomaže Caritas BiH. ✿ Baza podataka o osoblju, volonterima i suradnicima, te baza znanja nalazi se na platformi Caritas BiH i redovito se ažurira.

	Caritas BiH pomaže institucionalni razvoj organizacija civilnog društva kroz savjetovanje, uključivanje u projekte i programe i praćenja djelovanja partnerskih organizacija, te umrežavanje.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Caritas BiH primjenjuje standarde dobrog upravljanja u partnerstvu sa organizacijama civilnog društva i temelji svoj rad na transparentnosti i pravednosti. ✿ Caritas BiH pomaže savjetima i obukama institucionalni razvoj organizacija civilnog društva.
--	---	---

Prioritet 2: Služenje osobama u potrebi

Imajući u vidu trenutnu situaciju u Bosni i Hercegovini, temeljna strategija Caritas BiH ima za cilj osiguranje adekvatne pomoći siromašnim i socijalno isključenim osobama.

Strateški cilj	Očekivani rezultati: do 2029.	Moguće strategije/aktivnosti
SC2: Caritas BiH, u suradnji sa svojim članicama i drugim partnerima, pruža učinkovit, koordiniran i vidljiv odgovor na potrebe ranjivih pojedinaca i skupina.	Caritas BiH u svom djelovanju s pojedinci-ma i skupinama primjenjuje metodologiju „vidi, prosudi i djeluj“.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Izgradnja zajedništva s osobama koji žive u siromaštvu, isključenim i ranjivim skupinama. ✿ Stvaranje mogućnosti za slušanje, dijalog i suradnju s osobama u potrebi. ✿ Sudjelovanje osoba u potrebi u pripremi, provedbi i procjeni usluga, aktivnosti, projekata i programa.
	Caritas BiH upravlja projektima i programima usmjerenim na cjeloviti razvoj čovjeka, u kojima se dostojanstvo svakog pojedinca stavlja kao prioritet.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Pružanje doprinosa u dostojanstvenoj skrbi svih ranjivih skupina, poglavito starim, osobama s invaliditetom, žrtvama rata, mladima i djeci, migrantima i drugima kojima je potrebna pomoć. ✿ Osnježavanje osoba u potrebi kroz stručnu, obrazovnu i finansijsku potporu. ✿ Suradnja s nadležnim institucijama, ustanovama i lokalnim zajednicama kako bi se kreirali učinkovitiji sustavi za pomoć ranjivim skupinama. ✿ Podizanje svijesti u javnosti o potrebama ranjivih skupina i pravednih rješenja.
	Caritas BiH pruža potporu i jača lokalne organizacije, udruge i neformalne skupine koje pružaju usluge osobama u potrebi i društvu u cjelini.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Jačanje kapaciteta korisničkih udruga/organizacija. ✿ Sufinanciranje lokalnih inicijativa, akcija i projekata. ✿ Zagovaranje o značaju lokalnog udruživanja i lokalnih inicijativa. ✿ Umrežavanje različitih aktera.

Prioritet 3: Senzibilizacija javnosti

Kontinuirana zastupljenost informacija o mreži Caritasu i senzibilizacija javnosti jedna je od temeljnih zadaća Caritasu BiH. Caritas BiH nastoji izgraditi pozitivnu sliku o Caritasu u javnosti, te nastoji prenijeti glas osoba u potrebi.

Strateški cilj	Očekivani rezultati: do 2029.	Moguće strategije/aktivnosti
SC3. Caritas BiH senzibilizira javnost na potrebe najranjivijih, te promovira karitativno djelovanje.	Šira javnost upoznata s rezultatima, aktivnostima i načelima Caritasovog djelovanja u BiH.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Definiranje mehanizama i standarda eksterne komunikacije Caritasu u BiH. ✿ Izrada operativnog plana odnosa s javnošću uključujući i specifične alate: newsletter, web, priopćenja, socijalne mreže i dr. ✿ Predstavljanje Caritasovog djelovanja u jav-

		nosti.
	Društvena zajednica aktivno sudjeluje i podupire karitativno djelovanje.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Zajedničke javne kampanje i akcije. ✿ Sustavan rad s volonterima i potencijalnim sponzorima.

Prioritet 4: Umrežavanje, suradnja i zagovaranje

Caritas BiH dio je obitelji Caritasa na međunarodnoj i europskoj razini. Suradnju s partnerskim organizacijama unutar i izvan mreže Caritasa, crkvenim i javnim tijelima gradi kroz zajedničke projekte s istim moralnim i etičkim načelima na dobrobit krajnjih korisnika.

Strateški cilj	Očekivani rezultati: do 2029.	Moguće strategije/aktivnosti
SC4: Caritas BiH izgradio je partnerske odnose s crkvenim, državnim ustanovama kao i drugim organizacijama, agencijama i ustanovama unutar i izvan Caritasove mreže od prioritnog značaja.	Caritas BiH doprinosi jačanju Caritasove mreže na lokalnoj, regionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini kroz razmjenu iskustava, učenje i zagovaranje.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Redovito sudjelovanje u prioritetnim susretima za mrežu Caritasa na svim razinama. ✿ Sudjelovanje u aktivnostima na globalnoj razini od prioritnog značaja. ✿ Zastupanje stavova, prioriteta, potrebe promjena i unapređenja postojećih odgovora na važna pitanja za dobrobit mreže Caritasa i izvan nje. ✿ Konsultiranje i razmjena ideja, važnih pitanja i razmjena informacija unutar mreže Caritasa u BiH. ✿ Redoviti susreti i posjete među Caritasovim partnerima u mreži. ✿ Jačanje suradnje na regionalnoj razini.
	Crkvene ustanove i razna tijela razumiju rad Caritasa u BiH i podržavaju rad kroz veću uključenost u akcije i svakodnevni rad.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Uspostavljanje čvrstih veza među svim razinama crkvenih ustanova s Caritasom. ✿ Redovito predstavljanje Caritasovog rada na konvencijama, susretima, okruglim stolovima i drugim okupljanjima. ✿ Uspostavljanje redovitog odgoja sadašnjih i budućih svećenika o Caritasovoj mreži i djelovanju Caritasa u BiH.
	Caritas BiH redovito sudjeluje u procesu kreiranja, mijenjanja i zagovaranja politika od značaja za svoje djelovanje.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Redovito analiziranje istraživanja o javnim politikama od prioritnog značenja. ✿ Zagovaranje za sudjelovanje u radnim grupama i redovito sudjelovanje u radnim grupama. ✿ Definiranje zagovaračkih metoda za kreiranje, mijenjanje i zagovaranje politika, standarda i mehanizama za lakše djelovanje. ✿ Kontinuirano zagovaranje potreba članica i krajnjih korisnika u tuzemstvu.
	Caritas BiH potiče i sudjeluje na susretima civilnog društva u prioritetima Caritasa u BiH.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Kontinuirana analiza potencijalnih partnera po prioritetima Caritasa u BiH i kreiranje baze podataka s osobnom kartom svakog partnera. ✿ Najmanje jednom u tri godine organizira susret s članicama Caritasa i civilnog društva. ✿ Najmanje dva puta godišnje s Caritasima iz Europe i svijeta koji imaju ured u Bosni i Hercegovini organizira susrete koji će pomoći

		u razumijevanju prioriteta i potreba nacionalnog i mjesnog Caritasa kao uvjet za modificiranje postojećih i planiranje budućih projekata i suradnje.
--	--	--

Prioritet 5: Koordinacija u izvanrednim situacijama

Mehanizmi koordinacije u izvanrednim situacijama važan je dio rada Caritasa u BiH, koji je u skladu s postojećim mehanizmima na europskoj i međunarodnoj razini, a počiva na načelu solidarnosti.

Strateški cilj	Očekivani rezultati: do 2029.	Moguće strategije/aktivnosti
SC5: Caritas BiH pruža jedinstven i profesionalan odgovor u izvanrednim prirodnim i/ili ljudskim faktorom uzrokovanim situacijama u BiH i inozemstvu.	Caritas BiH ima razvijen mehanizam djelovanja Caritasa u BiH u izvanrednim situacijama uzrokovanim prirodnim nepogodama u BiH.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Redovito raditi na unaprjeđenju mehanizma koordinacije za djelovanje nakon katastrofe prateći trendove klimatskih promjena. ✿ Promovirati Sphere standarde kod djelovanja u izvanrednim situacijama i vršiti kontinuiranu izobrazbu osoblja. ✿ Razmjenjivati iskustva za djelovanje u izvanrednim situacijama s partnerskim organizacijama, ustanovama, institucijama i agencijama u tuzemstvu. ✿ Načiniti analizu i unaprijediti planove za izvanredne situacije na svim razinama.
	Caritas BiH ima razvijen mehanizam solidarnosti za djelovanje u izvanrednim situacijama u inozemstvu.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Razvijati mehanizam solidarnosti za pomoć pogođenom području u inozemstvu. ✿ Kreirati poseban dio nacionalnog plana koji će definirati djelovanje u inozemstvu. ✿ Kontinuirano pratiti situacije nakon prirodnih i/ili ljudskim faktorom uzrokovanih katastrofa i adekvatno ih u skladu s mogućnostima pomagati. ✿ Kontinuirano razmjenjivati iskustva za djelovanje u inozemstvu u izočnosti, te razvijati partnerske odnose s potencijalnim partnerskim organizacijama u mreži Caritasa i izvan njega.
	Caritas BiH ima razvijen mehanizam djelovanja Caritasa u BiH u izvanrednim situacijama proizrokovanim ljudskim faktorom, migracijama u tuzemstvu i inozemstvu.	<ul style="list-style-type: none"> ✿ Kreiran mehanizam za djelovanje u migracijama u tuzemstvu i inozemstvu, kao poseban dio nacionalnog plana za djelovanje. ✿ Analizirati mrežu partnerskih organizacija i suradnju na projektima za pomoć migrantima, azilantima i izbjeglicama. ✿ Kreirati mehanizam djelovanja za potencijalno izvanrednu situaciju s interno raseljenim osobama koji će biti sastavni dio nacionalnog plana za izvanredne situacije.. ✿ Analizirati mrežu partnerskih organizacija i potencijalnu suradnju u slučaju interno raseljenih osoba, i povezati se kroz zajedničke interese i polja djelovanja

		 Kontinuirano raditi na razmjeni iskustava, edukaciji i unapređenju mehanizma za pomoć interno raseljenim osobama, migrantima, izbjeglicama i tražiocima azila.
--	--	--

IV. PRAĆENJE PROVEDBE

Praćenje provedbe Strateškog plana obavlja ravnatelj Caritasa BiH ili druga osoba koju ravnatelj ovlasti za taj posao. Praćenje provedbe podrazumijeva praćenje provedbe aktivnosti, odnosno provedbu operativnih planova. Ravnatelj Caritasa BiH može donositi pojedinačne akte i odluke s ciljem učinkovitije provedbe Strateškog plana.

Na kraju 2029. god., odnosno 5 (pet) godine nakon usvajanja Strateškog plana napraviti će se prikaz rezultata ovog Strateškog plana. Evaluacija će se uraditi na temelju planiranih ciljeva i rezultata, te operativnih planova koji će uključivati i objektivno mjerljive indikatore. Preporuke za moguće promjene u strateškim smjernicama bit će sastavni dio završnog evaluacijskog izvješća. Evaluaciju će raditi posebna radna skupina koju će imenovati ravnatelj Caritasa BiH. U ovisnosti o rezultatima ove evaluacije moguće je donošenje odluke o izradi novog strateškog plana za Caritas BiH ili nastavak implementacije postojećeg plana.

Caritas BiH će se na godišnjoj razini, kroz redovito godišnje izvješće donijeti prikaz rezultata ovog Strateškog plana Nadzornom vijeću, Upravnom vijeću i Biskupskoj konferenciji BiH o ostvarenim učincima tijekom minulih godina (2024.-2029.).

Mons. Tomo Vukšić
Nadbiskup metropolit vrhbosanski
Predsjednik Caritasa Bosne i Hercegovine